

D PÉCSI Dohánygyár

VI. ÉVFOLYAM, 11. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1979. DECEMBER

Zárszó – év végén

Mögöttünk van az utóbbi idő talán legnehezebb gazdasági éve. A szinte szünet nélküli, nehéz munka után a fáradt, de elégedett emberek jó érzésével gondolunk vissza az elmúlt hónapokra. Jól zárjuk az évet. Köszönet érte a vállalat minden dolgozójának.

Sikeresen hajtottuk végre a gyártmány-konstrukció tervezett változtatását. Kedvelt termékünk a Sopiane már a 3 ezredik milliós csúcsot ostromolja. Ez öröm számunkra. Végrehajtottuk a vállalat elé állított nehéz feladatokat. Ma már emlék csupán az I. n. év zavaros hónapjai, amikor az új beruházások nem indultak a tervezett határidőre, nem volt elég kombinált filterrúd, a DECOUPLE dőcögött. Eltorzult a termelésünk. Filterrúd hiány miatt nem tudtunk gyártani elég Sopiane-t. A piacon vesélyesen növekedett a hiány, ugyanakkor az eladatlanság Fecske-készletek rohamosan nőttek, a vállalat fizetése képtelenség árnyékában küzdött. Aztán szakembereink fokozatosan megküzdöttek a műszaki-technikai nehézségekkel, a termelési folyamat tervezésére vált. Augusztusra a vállalat pénzügyi egyensúlya is helyreállt. Akkor már látszott, hogy újra megnyertünk egy csatát. Az augusztusra tervezett nagykarbantartást a cigarettapiaci hiánya miatt el kellett venni. Ez a kényszerűség sok dolgozónk programját változtatta meg. Ennek ellenére dolgozóink közszó nélkül követték a vállalat-vezetést. Ezekben az időszakokban az augusztus 31-i készletminimum súlyos problémáival

voltunk elfoglalva. Ezt az akadályt is sikerrel vettük. Szeptemberben újabb nagy vállalkozásba kezdtünk. Gyors ütemben, szinte hetek alatt bevezetésre készítettük elő a minőségi bérezést. Igaz, hogy a tapasztalati számokat évek óta gyűjtöttük, de a szervezésre, a tudatosításra viszonylag kevés idő jutott.

Új kérdés jelelt meg a vállalat életében: mennyi a tegnapi minőségi szorzó? „Zöld” – volt a magabiztos válasz, vagy kissé szomorkásan „piros, de ma már zöld lesz” – válaszolták bizakodva dolgozóink. Október végén már biztosak voltunk a sikerben. Őszintén szólva több panaszt, reklamációt vártunk. Meg is indult a párbeszéd a minőségi érdekltségbe bevont dolgozók és a vállalat vezetői között, s ha nem is mindenben, de az alapvető kérdésekben szót értünk. Meghallgattuk őket, a jó javaslatokat alkalmaztuk, a megvalósíthatatlanokat elvetettük. Ezekben a párbeszédében kiemelten fényre emelte dolgozóink felelősségérzetét az a tény, hogy a minőségi bérezés létjogosultságát senki sem vitatta. Fő kérdés volt, a mérési rendszerek objektívítása és a bérezési rendszer szélesítése a perifériákra. Ma már kevés szó esik a minőségi bérezésről. A csomagolásban meglepően magas teljesítményszázalékok jönnek létre, a vállalat jóval a program felett termel. Ma már tudjuk, hogy eredménytervünket is lényegesen túlteljesítettük. Jó érzés, hogy azok a mutatók, amelyekkel ma a vállalati gazdálkodás hatékonyságát mérjük, mind javultak, olyan körülmények kö-

zött, amikor a vállalatnak új gépekkel, új technikával kellett megismerkedni.

Az elmúlt év hétköznapjaiban a nehézségek igen gyakran tömény problémákká sűrűsödtek és szinte megoldhatatlannak látszó sorban jelentek meg, nap mint nap. Súlyoztuk, melyikhez fogjunk, melyiknek mi kell az elhárításához, hogy csoportosítsuk erőinket. Közben valami nagyszerű jelenség kezdett ismételt kibontakozni a már vitathatatlan gazdasági eredményeink mellett. *Ismét megtanultunk összefogni, megtanultuk tisztelni egymás véleményét, még akkor is, ha ez eltért a sajátunkétól. Súlyosabb konfliktusok nélkül kibírtuk a nehéz napokat. Helyükön voltak a pártszervezetek, megtette magáét a szakszervezet és a KISZ. Minden látványos sallang nélkül a vállalati feladatokra koncentrálnak, sikeresen vették az akadályokat a szocialista brigádok. A vállalat vezető szerveit a kritikus szemmel megtartása mellett az összetartás jellemezte. Természetesen hibáink is voltak és vannak ma is, de talán kevesebb, mint korábban. Talán nem is dolgoztunk sokkal többet, mint az elmúlt évben, csak szervezettebben, egységesebben és határozottabban. A vállalat magjának egysége tovább erősödött. A törzsgárda erejébe vetett hit meghozta gyümölcsét. Minden törzsgárda tagunkat töltse el az a tudat, hogy jól dolgoztunk. A problémák áradatát közösen oldottuk meg, szorosabban fontuk sorainkat a sok-sok vita mellett, de mindig együtt cselekedtünk.*

Egy év áll mögöttünk, egy nehéz év. Bár többségünk kisebb fátát és az elkövetkező 10 napi pihenésre nagyon várunk, de elmondhatjuk: megértte, szép teljesítmény volt! Nincs okunk panaszra a jövőt illetően sem, hiszen az elmúlt év nemcsak anyagi, hanem erkölcsi eredmény is. Olyan morális bázis, amely hittel tölti el bennünket a jövő nehéz küzdelmeinek megvívására.

Irimi Sándor

MÉTE vezetőségi ülés

A MÉTE területi szervezete az év utolsó vezetőségi ülését – munkatervének megfelelően – vállalatunknál tartotta. Szakszervezetünk beszámolója foglalkozott a taglétszámmal és annak összetételével. A 63 fős szakszervezet összetétele kedvező: 97%-a közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkezik, megfelelő a nők aránya is. Ugyanakkor alacsony a fiatalok aránya, mindössze 12%. Csoportunk évente 4-5 rendezvényt, ill. ankétot tartott. Munkatervünk szervesen kapcsolódott a dohányipari szakosztály és a megyei területi csoport tevékenységéhez. Alapvető feladatunknak tekintettük a vállalati célkitűzések megvalósításának elősegítését. Munkatervünkben szerepelnek műszaki fejlesztési, technológiai és gyártmányfejlesztési, minőségi, közgazdasági és szervezési kérdésekkel foglalkozó rendezvények, valamint külföldi tanulmányútra részt vevő tagjaink beszámolója.

A megyében évenként hagyományosan megrendezett műszaki-közgazdasági tudományos hetek rendezvénysorozatában mi is részt veszünk egy-egy önálló rendezvényvel. Az elmúlt évben előadást tartottunk a DH-munkarendszer bevezetésének tapasztalatairól, melyre meghívtuk a megye éllelmiszeripari vállalatainak képviselőit is. A vállalat gazdasági vezetése úgy értékelte a szakszervezet munkáját, hogy sok jó elgondolással segítette a vállalat munkáját. Jelenleg arra van szükség, hogy munkáját a gyakorlati élethez kapcsolja, és ehhez aktivizálja tagjait. A „Dohányipar” c. szakszervezet helyi szervező bizottsága – a MÉTE keretén belül jól működik. Ezek óta szinte minden számban jelenik meg cikk szakszervezetünkől, általában a vállalatot, ill. az ipart érintő kérdésekről. Tagjaink szakmai képzését, informálását segítik elő a különböző tanulmányutak. A korábbi években a többi – megyei – éllelmiszeripari vállalattal közös tanulmányutak is népszerűek voltak.

Zoboki László,
a szakszervezet titkára

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk lapunk minden olvasójának, gyárunk minden dolgozójának

Beszámoló párttaggyűlésen

A II-es számú pártalapszervezet december 6-án tartotta meg beszámoló taggyűlését. A párttagságot érdekelte az MSZMP XI. kongresszusa óta eltelt időszakban végzett munka és ennek értékelése. Szamosi László, az alapszervezet párttitkára tartotta meg a beszámolót, amelyet a vezetőségi tagok együttesen állítottak össze. Hangsúlyozta, hogy a beszámoló elkészítésénél arra törekedtek, hogy az őszinteség és a kritikusság jellemezze.

Valóban kritikusan értékelték a pártcsoport-értekezletek munkáját, hiszen a beszámolókból is kiderült, hogy a csoportértekezletek témája, a csoporttagok értekezleten való megjelenése és az aktivitásuk sem volt megfelelő. Akik a létszámnivélváltásban és elemzésben közvetlenül nem vesznek részt, most megtudhatták, hogy a taggyűlések látogatottsága is alacsonyabb az elvártól és a témákhoz a hozzászólások terén nagyobb aktivitást és őszinte vélemény-nyilvánítást várnak. Ezt azért szükséges kiemelni a beszámolóban, mert a jól végzett munka mellett a hibák ragadják meg az emberek figyelmét – amit a hozzászólások is bizonyítanak.

Megtudhatjuk, hogy a vezetőségi üléseket és a taggyűléseket az előírás szerint megtartották. A csúcsvezetőségi üléseken és az összevont titkári értekezleten a titkár vagy képviselője mindig jelen volt. Fontos az is, hogy a társadalmi szervezetekkel és a gazdasági irányítókkal a kapcsolatok tartása megfelelő volt.

Az eltelt időszakban fontos előrelépést jelentett a véleményesítő lista készítése, valamint a személyzeti munkába való bekapcsolódás. A politikai oktatás a vállalatnál igen jól halad és a párttagság politikai képzettségére megfelelő szinten van. Alig akad párttag, aki a marxizmus-leninizmus pártoktatás valamilyen szintjén ne végzett volna. A párttagság 88 százaléknak állandó pártmegbízása van

és aktívan tevékenykedik. Ez igen jó arány, bár a cél az, hogy mindenki kapjon kisebb-nagyobb feladatot.

Az összefoglalóban kiemelte a titkár, hogy a vezetésben érvényesült a demokratikus centralizmus. A gazdasági és politikai munkát a XI. kongresszuson megfogalmazottak szellemében végezte az alapszervezet.

A pártvezetés véleményét Horváth Tiborné pártvezetőségi tag ismertette. Eszerint: az alapszervezet jól végezte munkáját, vezetősége jól összehangolt és megfelelően irányított. A párttagság elegendő politikai képzettséggel rendelkezik, az ideológiai munka jól fejlődött. Az alapszervezet munkáját politikai és gazdasági téren végrehajtotta.

A tényszerű megállapításokat is érdemes áttekintnünk, mivel ebből tájékozódhatunk, hogy az elmúlt időszakban 13 új párttag nyert felvételt, 4 fő jött másik alapszervezetből, 1 fő kilépett. Az átigazolásokkal együtt az alapszervezet létszáma 8,2 százalékkal nőtt és az átlagéletkor 42 évről 38 évre csökkent.

A beszámoló megtartása a hozzászólások áradatát váltotta ki. Többen foglalkoztak a pártcsoport-munka megújításának kérdésével és annak érdekében jó szempontokat adtak meg. A hozzászólásokból megtudhattuk azt, hogy vannak területek, ahova a termelésről kapott információ nem megfelelő időben érkezik meg. Mivel gyárunkban sok a női dolgozó, ezért igény, hogy a nőpolitikai határozat érvényesítésének szemmel tartása érdekében gyakrabban hívják össze a nőfelelősöket.

Hozzászólások és válaszadás után került sor az alapszervezeti vezetőség újraválasztását előkészítő tisztségviselők kijelölésére és megszavazására. A jelölőbizottság elnöke Révész Sándor elvtárs, tagjai Temesi Péter és Kovács Nándor elvtársak. Végezetül az alapszervezeti vezetőség a jó munkát könyvjutalmak kiosztásával köszönte meg.

Molnár Adámné

Télapó itt van...

„...hó a subája, jég a cipője”, így szól a régi, közismert gyermekdal, ami a fehér helyelyhet, téli fagyot és a télapóvárást örömet juttatja eszünkbe.

Az idei évben is várták a gyerekek a nagyszakállú télapót, aki hiába rázta szakállát, csak nem akart hullani a hó. Ennek ellenére dec. 6-át lázas izgalom előzte meg az oviban. A napok fő kérdése az volt – „mennyit alszunk még?” Eljött a nagy nap. Fehér ingbe öltözött fiúk-lányok ruhája hófehér maradt, „hátha szól a télapó az összepiszkolt ruháért!” A 6 éves nagycsoportosokat már némi büszkeség töltötte el, mert ők tudták már a titkot: a télapó egy apuka, aki felöltözött, hogy megajándékozza őket. Minden csoportban énekeltek, verset mondtak, hogy sietessék tél apóját.

Végre nyílt az ajtó, s puttony nyomta széles vállal belépett a Mikulás. Ez az a pillanat amikor minden más megszűnik létezni a gyermekek számára. Csak egy fontos, mit rejt a „zsák”, s mit mond pirosruhás vendégünk. Dicsérete, rosszallása szinte a lélegzetet is elállította. Kipirosodott arcocskák álltak fel és vették át a csomagot. Mindenki kapott ajándékot. Minden természetes-

sé vált. A télapó elment, viszsza szökött a természetes kerékvágásba az élet. A nagycsoportosok már azt találgatták, kinek az apukája volt, aki télapónak öltözött. Ha hinni lehetne télapó csodáiban, mi azt kérnénk, jövőre hóesésben jöjjen, vattaszakállú zúzmarás legyen.

Verebes Tiborné

A műhelyben beszélnek...

A modern gépektől a munkaruháig

Kollár Ferencné, Portik Imréné és Biczó Dezső

Mi kell a jó munkához? A modern gyáripár kialakulása előtt erre a kérdésre bizvást azt választotta volna bárki: anyag, munkaeszköz és két dolgos kéz. Azóta azonban nagyot változtak az idők. Nem mintha a munkához szükséges alapvető komponensek jelentősége csökkent volna. Sőt, inkább új hangsúlyokat kaptak azáltal, hogy az ipari termelés tömegessé vált, hogy a munkafolyamatok során egyre fokozódik az egymásra utaltság ember és gép, munkatárs és munkatárs között.

Bonyolultabb folyamatá vált a dolgos kéz, vagyis a munkatárs napról napra való újratelődése, hiszen nemcsak fizikailag, hanem szellemileg, sőt megkockáztatom, érzelmileg is regenerálódnia kell. Az ember nem beszélő szerszám, mint ahogy az ókorban a rabszolgákról tartották, hanem a munkapad mellett is szuverén pszichikummal rendelkező szociális lény. Munkája értelmét keresi — s ez nem azonos a bérrrel — még akkor is, ha pontosan nem is fogalmazza meg így magának. S mindaz, ami munkája értelmét aláássa, megkérdőjelezi, elhomályosítja, vagy a munkát végző ember szellemi és fizikai erejének reprodukálását, a munkához való érzelmi kötődését zavarja, legyen az bármilyen apróság, előbb-utóbb a termelés eredményességénél is jelentkezik.

A nemrég kezdődött sorozat címének megfelelően a téma most is az, hogy miről beszélnek a műhelyekben munka előtt, munka közben, munka után a dolgozók, például most a gyártási osztályon? Persze, hogy most az év vége előtt leggyakrabban az ünnepek kerülnek szóba, hogy karácsony és újév között nem kell bejönni a gyárba, hogy ki miképpen szeretné eltölteni ezt a szabadidőt, milyen ajándékokat vesz a gyerekeknek. Mindez természetes, így nem is lepődhettem az a kérdésemre adott válaszokon, de hogy igazából mára vagyok kíváncsi, azt beszélgetőpartnereim, Kollár Ferencné gépvezető gépmester, Portik Imréné szedő és Biczó Dezső technikus is sejtették. Karácsony ide, karácsony oda, még ha ünneprontás is, a téma mégiscsak az: *mi zavarja őket a munkában?*

Azt hittem, nem lesz nehéz ezt számba venniük, hiszen mindhárman régi dolgozói a gyárnak, akadhat elég tapasztalatuk. Kollár Ferencné 15 éve, Portik Imréné nyolc, Biczó Dezső majdnem nyolc éve itt dolgoznak. Így aztán meglepő volt

a kezdeti tanácsalanságuk. Ahogy Portik Imréné mondta: ennyi idő alatt egy kicsit már hozzá is lehet szokni a problémákhoz.

— Ha visszaemlékezem a tizenöt évvel ezelőtti helyzetre, azt kell hogy mondjam, a fejlődés igen nagy. Korszerűsítették a munkakörülményeket, s nem panaszkodhatunk: jól érezzük magunkat a munkahelyünkön. A norma elég magas, *igyekezni kell a gép mellett, s a jó teljesítmény feltétele a jó összhang a munkatársak között, s a többi osztállyal, hiszen ha bárhol bármilyen probléma van, az végül mindig nálunk, a gyártásban csapódik le.* Ha például rossz a filter, akkor mi már nem tudunk jó cigarettát gyártani — mondja Kollár Ferencné.

— Az anyagellátással, munkaszervezéssel nincsenek problémák?

— Inkább a segédanyagok minőségével — veszi át a szót Biczó Dezső. — Régebben nagyon sok gondunk volt a segédanyagok, a cigarettapapír, a parafapapír és főleg a ragasztóval, de mondhatni azóta ez a probléma megoldódott. Igaz, nemrégiben, amikor 1 hónapig besegítettünk a Debreceni Dohánygyárnak, újra előjött az anyagminőség problémája. Magyar parafapapírt használtunk, sok gond volt vele, mert nem tudtuk a legkorszerűbb, francia gyártmányú gépsorunkra feltenni. Amikor panaszkodtunk, voltak, akik azt mondták: azért annyira nem lehet kényes ez a gép. De ilyen csak az mondhat, aki nem ismeri a gépet. Persze nem az a lényeg, hogy a felhasznált segédanyag magyar, vagy külföldi gyártmány, hanem az, hogy *modern géphez kifogástalan anyag is kell.* S akkor ezzel a francia gépsorral igazán szép cigarettát lehet készíteni.

— Sok az új munkaerő — folytatja Portik Imréné —, s nekik még sokat kell segíteni az elején. Leggyakrabban a régi gépek mellett ügyetlenkednek, ahol még hagyományosan kézzel kell felszedni a cigarettát. A Fecske és a Sopiane különböző hosszúságú, ez is zavarja a gyakorlatlan kezűt. Régebben kísérleteztek a cigarettára felszedésének gépesítésével, aztán *nem lett belőle semmi.*

Érdekes módon a munkaruha is problémaként merül fel.

— Egységesen 320 forintos munkaruha-utalványt kapunk — mondja Biczó Dezső. — Ilyen úton azonban már régóta nem lehet kapni férfi munkaruhát, *mindig ró kell lizetni* harmincnyolc forintot. Igaz, nem nagy összeg, de ha egyszer jár

a munkaruha, akkor miért ez a bosszúság.

— Én viszont azt nehezményezem, hogy ezért a 320 forintért csak egy munkaköpenyt lehet venni, pedig két olcsóbb is kitellene belőle, vagy egy könnyű munkapipó. Azt viszont nem lehet vásárolni ezzel az utalvánnyal — folytatja Kollár Ferencné.

Sok másról is szó esett még a beszélgetés során. Például a „Dolgozz hibátlanul!” mozgalomról, amitől egy kicsit előre félték, de a tapasztalatok azt igazolják, hogy ez nem jelent anyagi veszteséget, a *minőségi eredmények mutatói viszont emelkedtek.* Az is kiderült, hogy az asszonyoknak nagyon kényelmetlen a szombat esti műszak. Töprengünk közösen, hogyan lehetne a szabad szombatokat úgy beosztani, hogy a szombat esti műszakok elmaradjanak. Bizony nem tudunk mindenki számára elfogadható módosítást kiötlöni. Csak abban bízunk, hogy hamarosan ez a gond is megoldódik.

Dunai Imre

Üzemrészi DH-akcióbizottságok

A vállalat újraalakult DH akcióbizottsága november 22-én tartotta meg első ülését. A bizottság működési rendjét, az üzemrészi DH akcióbizottságok megalakítását, valamint egyéb aktuális kérdéseket tűzött napirendre Gábor József DH-titkár.

A DH munkarendszer vállalati megvalósítása most „látványosabb” szakaszhoz érkezett. Eddig is komoly hibafeltáró, vezetőképző stb. tevékenységet folytattak az illetékesek, azonban ebbe a munkába viszonylag kevés dolgozó kapcsolódott be. Most, hogy elérkezett az üzemrészi DH akcióbizottságok megalakításának ideje, már a *dolgozók szélesebb tömege vehet részt ebben a munkában.* Az üzemrészi akcióbizottságok rövidesen megkapják konkrét feladataikat, a vállalati DH akcióbizottság pedig már az első ülésen meghatározta a közeljövő legfontosabb tennivalóit. *Irimi Sándor* igazgató az anyagi és erkölcsi ösztönző rendszer kidolgozását és megvalósítását tartja a legfontosabb feladatnak. Elsősorban ez ösztönöznék az embereket a jobb, hibátlanabb munkavégzésre.

Számadás a párttagság előtt

Vállalatunk legjelentősebb üzemrészeiben, a gyártási és csomagolási osztályon működő 3. számú pártalapszervezetünk kommunisztái a december 4-én megtartott beszámoló taggyűlésen vetettek számot az elmúlt öt évben végzett munkájukról.

A beszámoló taggyűlésen Kajcsa László, a vezetőség tagja köszöntötte a résztvevőket, köztük a megyei pártbizottság képviselőjében megjelent Czigler Jánost és a vállalati pártvezetőség titkárát, Kárpáti Károlyné, majd Prekácza Gyuláné, az alapszervezet titkára számolt be a XI. kongresszus óta eltelt időben végzett munkájáról.

A beszámoló első részében a párt gazdaságpolitikai célkitűzéseinek helyi végrehajtását értékelte. Megállapította, hogy az ötödik ötéves terv időszakában elért kimagasló vállalati gazdasági eredményeinkhez az alapszervezet tag-ságának aktív, lelkes és példamutató munkája is hozzájárult. Az alapszervezet munkájának mindig súlyponti kérdése volt a gazdasági munka. A beszámoló első részében a gyártási és csomagolási osztályokon fejlődött a szocialista brigádmozgalom, a szocialista munkaverseny. Ezenként rendszeresen kommunista műszakokat is szerveztek, amelyeknek bérét városi társadalompolitikai célok megvalósítására, óvoda—bölcsőde építésére ajánlották fel. Kiemelt gazdasági célkitűzésük volt a fogyasztói igények kielégítése, az igen közkedvelt Sopiane cigarettából, és a termékek minőségének a javítására is nagy gondot fordítottak.

A beszámoló ezt követően a társadalompolitikai célok megvalósítását értékelte. Kiemelte, hogy az alapszervezet célkitűzéseinek sarkalatos pontja volt a munkások élet- és munkakörülményeinek a javítása. A bérfejlesztés terén — különösen az alacsony keresetűek bérfejlesztésénél — a gyártó- és csomagológépek korszerűsítésénél, a szociális ellátás bővítésénél elért eredményekkel az alapszervezet elégedett.

A munkahelyi demokrácia az elmúlt években mindjobban erősödött, a dolgozók — élve a lehetőséggel — bátran elmondják véleményüket az üzemi demokrácia fórumain. A

vállalat vezetői igénylik a dolgozók véleménynyilvánítását, és döntéseiknél figyelembe is veszik azokat.

A gyártásban és csomagolásban is többségben vannak a nők, ezért is kiemelten foglalkozott az alapszervezet a nőpolitikai határozat végrehajtásával. Ezzel kapcsolatos célkitűzéseit is döntő többségben elérte az alapszervezet. További feladatként jelölte meg a beszámoló az általános iskolát még el nem végzetekkel való foglalkozást, beiskolázásukat, és az eddigigélebb körben kell mozgósítani nődolgozóinkat a közéleti tevékenységre.

A gyártási és csomagolási fiatalok helyzetét, az ifjúságpolitikai pártvezetőség végrehajtását értékelve, is jelentős eredményekről szólt a beszámoló. Kiemelte, hogy az ifjúságpolitikai munka jelentős állomása volt az alapszervezet pártirányításával működő 4. számú KISZ-alapszervezet megalakítása.

Ezt követően a tömegszervezet pártirányítását, a párt-szervezet belső életét, ideológiai és politikai munkáját értékelte a beszámoló. Az alapszervezet, vezetőségének munkáját — különösen az utóbbi időben — neheztette az, hogy a vezetőség tagjai közül hiányoztak a beértség és

pártiskolai beiskolázások miatt többen hosszabb ideig távol voltak, és ez az információs munkában, az alapszervezet belső életében is érződött. Csökkent a taggyűléseken megjelentek aránya: a 78 százalékos megjelenési aránnyal az alapszervezet elégedetlen még akkor is, ha a taggyűlések aktivitásával, a vitákban hozzászólók számával soha nem volt baj.

A beszámoló feletti vitában hatan kértek szót. A vitát követően Kárpáti Károlyné minősítette az alapszervezet munkáját, majd Czigler János elvtárs kért szót. Hozzászólásában a beszámolóban elhangzott hiányosságok mielőbbi megszüntetésének fontosságát hangsúlyozta.

Kajcsa László, a taggyűlés elnöke által előterjesztett — a munka jobbítását célzó — határozati javaslatok és a beszámoló elfogadása után a taggyűlés megválasztotta a vezetőségválasztó taggyűlés tisztségviselőit és könyvtárlomban részesítette az alapszervezet 13 aktívtagját.

A pártalapszervezet életében e nagy jelentőségű esemény a nyugdíjba vonuló és ezért területi pártszervezethez átkerülő Szilvási Ferencné elvtársnő búcsúztatásával ért véget.

Várhelyi József

Jegyzet a „Munkavédelmi filmbemutató és plakátkiállítás”-ról

A Szakszervezetek Baranya megyei Tanácsa Munkavédelmi Osztálya és a Baranya megyei Tanács V. B. Egészségügyi Osztály Egészségnevelési Csoportja rendezésében részt vettünk a Munkavédelmi Filmbemutató és Plakátkiállítás záró ünnepségén.

Hegedüs Miklós SZMT munkavédelmi felügyelő nyitó beszédében elmondta, hogy a helyszínen kiállított plakátok, könyvek és filmanyag óhatatlanul jó irányba befolyásolta a megye baleseti helyzetét. Azokon a helyeken, ahol a baleseti oktatásokat változatos témákból, szemléletes, filmetvitéssel egybekötve tartják és tartották, a baleseti helyzet javulása volt tapasztalható, illetve javulásával kell számolni.

A baleseti helyzet javulását tehát nemcsak az mutatja, hogy például a megyében 1978. évi 29 halálos balesettel szemben 1979. évben 23 ilyen kimenetelű baleset történt, hanem az is, hogy a baleseti helyzet megelő-

zése milyen szintű, milyen korszerű.

A munkavédelmi oktatás egyik korszerű eszköze a film. A megyei kölcsönzömben rendelkezésre álló filmek témája gazdag választékú. Műfajukat tekintve jóték-, dokumentum- és riportfilmek, de mindhárom műfaj alapulajdonosága: a szemléletesség. Ezt a szemléletességet találtuk meg a kiállított teremben elhelyezett munkavédelmi plakátokon is, melyeket képzőművelés akaratlanul is összehasonlítottunk a kb. 10—15 évvel ezelőtt megjelent plakátokkal.

A plakátokat szemlélve eszünkbe jutott az is, hogy a térjesszék hibáznak akkor, amikor ezeket a plakátokat csak címjegyzéken keresztül terjesztik. Jó lenne képes melléklettel együtt ajánlani a vállalatoknak, így a megrendelő egy adott témában belül ízlésének és adott körülményeinek megfelelően tudná kiválasztani ezt a szemléltető eszközt.

Magyar Miklós

SAZKAMUNKÁSKÉPZÉS

Tanít a tanuló

Évek óta igen nagy problémát okozott a szakmunkás-tanulók gyakorlati oktatásának megvalósítása. A tanterv, a vizsgabizottság igen magas követelményeket állít elének, ennek nem minden esetben tudtunk eleget tenni.

A létszámgondok miatt igen nehéz volt a dolgozókat több hónapra kivonni a termelő munkából, s volt olyan év is, amikor ez csak néhány napra sikerült. Ilyen rövid idő alatt kellett azt a szakmai gyakorlatot megszerezni, amely a munkakör ellátásához szükséges lenne. A korábbi években a tanulók a gépeknél csak „megfigyelők” voltak, hiszen a normában dolgozóknak a legnagyobb igyekezet mellett sem volt lehetőségük a tanulókkal foglalkozni.

Ebben a tanévben új formában oldottuk meg a gyakorlati oktatást.

A tanulók közül választottuk

ki azokat a gyakorlott gépvezetőket, akik a rendelkezésre bocsátott gépeken egy hónap alatt megtanították társaikat a legfontosabb munkafogásokra. Gépmesterek, művezetők segítettek a dolgozók felkészítését, akik minden munkaterületen „házi vizsgát” is tettek. Ezeket a kis vizsgákat beszámolták a tanultakról, a vizsgázatók pedig felhívták a figyelmet a hiányosságokra, kijavították a hibákat.

Kezdetben igen nagy volt az izgalom, de később — a segítő szándékot érezve — ez már nem befolyásolta a teljesítményeket.

Természetesen a csoportok között különbségek voltak, de úgy látjuk, hogy ez a módszer eredményes volt. Minden tanuló megszerezte azokat az elemi ismereteket, melyeket majd a végleges munkahelyén hasznosítani és később továbbfejleszteni is tud. S. I.

Sigora Irma

Kitüntettek

Kovács István II.

„Kiváló Munkáért” kitüntetésben részesült **Borissza János** gépkocsivezetőnk, mert elérte az 1 millió balesetmentes kilométert, 20 éve vezet vállalati gépkocsikat. Eredetileg mezőgazdász volt a szakmája, azt cserélte fel a volánal.

— **Miért?**

— Családi körülményeim kényszerítették rá, hogy városban vállaljak munkát. 35 évet ültém a volán mögött baleset nélkül.

Sokszor kellett hóban, ködben, rossz utakon nagy távolságokra menni, legyen az vasárnap vagy hétköznap — nem igen lehetett válogatni. A rendszertelen munkaidő miatt sokszor voltam távol a családomtól, programot is csak a szabadságom alatt tudtam csinálni. Vasárnap is arra kellett gondolnom, hogy időben kipihenjem magam, mert hét-főn korán indulni kell. A másik dolog pedig az, hogy azért az ember „életekkel játszik”. Vigyázni kellett az utasokra, mindig azt akartam, hogy jól érezzék magukat a kocsiiban, ne féljenek.

— **Nagyon sok ez az 1 millió kilométer. Ha nem is volt balesete, de azért biztos voltak „meleg” helyzetek.**

— Hát hogyan lett volna. Egyszer jöttünk Békéscsabáról, szembe jött velem egy pótkocsi egy hirtelen fékezéstől felborult, úgy 15 méterre tőlem. Az árok szélén sikerült megállítani a kocsimat, nem sok válsztott el az összeütöztől. A gépkocsivezetőknek sok bajuk van a gyalogosokkal is, fegyelmezetlenek, nem néznek körül, meggondolatlanul lépnek le a járdáról. Egy ilyen esetem is volt. Egyszer egy busz mögül szalad ki elélem egy kislány, szinte méterek választottak el tőle — de megálltam.

— **Milyen autót vezetett eddig?**

— Régi Skodával kezdtem, de volt Warszawa, Moszkvics és Polski Fiat is a kezem alatt. Az összes között a Polskit szerettem a legjobban.

— **Mi a véleménye a nő vezetőkről?**

— Úgy tapasztaltam, hogy a nők elővigyázatosabbak, vannak viszont olyanok, akikről már messziről látszik, hogy vigyázni kell, mert nincs érzékük a gépkocsihoz. Azt hiszem, ezek soha sem lesznek jó vezetők.

— **Nemsokára nyugdíjba megy, mit fog csinálni akkor?**

— Van egy szőlőm, kis konyhakertem, azt szeretném szépen megművelni, az unokámmal is sokat szeretnék fog-

Borissza János

lalkozni. Saját gépkocsim van, most majd több idő lesz arra, hogy édesanyámat is gyakrabban meglátogassam. Talán egyszer még üdülni is elmegyek.

— **Szeretne még valamit mondani?**

— A vállalat dolgozói közül nagyon sokan utaztak velem, úgy érzem mindenkinek a kedvére tudtam tenni. Sok jó barátom, munkatársam volt a vállalatnál, akikre mindig szívesen gondolok, és remélem, hogy kapcsolatunk nem fog megszakodni.

*

A NOSZF ünnepén **Bérczesi Istvánné** gyártási művezető „Kiváló Munkáért” miniszteri, **Kovács István II.** pedig „Kiváló Pártmunkáért” kitüntetésben részesültek. Ebből az alkalomból kérdezzük őket munkájukról, társadalmi tevékenységükről, gondjaikról.

22 év óta dolgozik **Bérczesi Istvánné** a Pécsi Dohánygyárban, 8 éve vezeti a legnagyobb, kulcsfontosságú üzemet. A hosszú évek óta végzett jó munkájáért részesült ebben az elismerésben.

— **Dohányipari technikumot végeztem Debrecenben. Szívem szerint Egerbe mentem volna dolgozni; mert egy nyári gyakorlatot töltöttem ott és jó benyomást tett rám a gyár és a város is. Azonban családi körülményeim miatt — édesanyám egyedül nevelt, szükségem volt rám — mégis Pécsre választottam. Nem bánom meg.**

— **Te vagy az egyedüli nő művezető. Érezted ennek a hátrányát valamikor?**

— Meg kell mondjam, kezdetben igen, különösen a fizetésben. De ma már ugyan úgy megbecsülnek, mint a férfi kollégákat, vonatkozik ez anyagiakra és erkölcsiekre egyaránt. Úgy érzem a dolgozók elfogadják, én is eléggé kemény kezű vagyok, nem kell több energiát befektetnem a problémák megoldásába, mint a férfi vezetőknek.

— **Vállalatunknál napirenden van a DH munkarendszer bevezetése. Mi erről a munkarendszerről a véleménye?**

— Én ezt természetes és szükségszerű folyamatnak veszem, ha nem csinálnánk, az élet és a gazdasági körülmények úgy is rákényszerítenének erre. Én a DH-t egyszerűbb nyelvre is lefordítanám, illetve számomra azt jelenti: mindenki lássa el a feladatát becsületesen. Ha ezért a vezetési módszereimen változtatni kell, akkor azt is megteszem, mert tudom, hogy a hibák legnagyobb része vezetési hiba, és így ez elkerülhetetlen.

Bérczesi Istvánné

— **Milyen terveid vannak?**

— Szeretném megérni, hogy egy-egy műszak, valamint gépegység dohányanyagfelhasználása pontosan mérhető lenne. Ez a vállalatnak is érdeke.

*

Kovács Pista bácsi 1947 óta párttag, és ugyan ez idő óta dolgozik a dohányiparban is. Volt párttitkár, az EDSZ-nál kultúrfelelős, ezért a munkáért 1957-ben „Kulturáért” érdemérmét kapott. Évtizedes pártmunkájáért kapta a „Kiváló Pártmunkáért” kitüntetést.

— **A II. sz. alapszervezet vezetőségi tagja vagyok, a propaganda munkával foglalkozom. Figyelemmel kísérem úgy a párt, mint a szakmai oktatást, segítem a beiskolázást, elbeszélgetek a dolgozókkal, megszervezem a megfelelő segítséget, valamint a pártvezetőségnek beszámolok a munkáról.**

— **Mi a munkaköre?**

— Én nagyon nehéz helyen dolgozom. Na nem azért, mintha fizikailag lenne ez a munka nehéz. Úgy mondanám, hogy „nehéz emberekkel”, itt ezen a területen olyanok is dolgoznak, akik teleirt munkakönyvvel jönnek a vállalatunkhoz, a törvénnyel is összeütköztek. Az az igazság, hogy ezek az emberek rontják a kollektív szellemet, nehéz eredményes brigádmunkát végezni, itt rendet tartani.

— **Régi párttag, biztosan jól látja azokat a változásokat, amelyek 44 óta bekövetkeztek.**

— Úgy látom, akkoriban nagyobb lendület volt az emberekben, ösztintebbek voltak. Az anyagiak növekedésével csökkent a lelkesedés, az emberek eltávolodtak egymástól, vonatkozik ez vezetőkre, munkásokra egyaránt. A technika óriásit fejlődött, de ez nincs „egálban” az öntudattal. Óvodák, iskolák, lakótelepek épülnek, az emberek azt hiszik, hogy ez jár, de nem látják be, hogy ezért többet kellett volna és a jövőben kell is tenni.

— **Megkeresik Pista bácsit problémákkal, úgy mint párttagot, propagandistát?**

— Megkeresnek, de elsősorban akkor, amikor olyan intézkedések történnek, amelyek „zsebre” mennek. Nagyon nehéz megértetni, hogy most miért kell ennyi bérért többet tenni, ha eddig ez a munkatempó megfelelő volt.

Sigora Irma

Néhány szó szilveszter előtt

Harmadszor kezdem már el ennek a cikknek a megírását és most érzem igazán milyen nehéz feladatra vállalkoztam. Mit vállaltam? Azt, hogy a termelési osztályon 1979-ben történt dolgokat felidézem. Nem számszerű kiértékelést akarok csinálni, hisz hamarosan kollégáim kimutatják, hogyan teljesítettük az éves terünket, mennyi nyereség került márciusban a borítékokba. Jöslásokba sem akarok bocsájtani a jövőt illetően, hisz sokszor és sok helyről hallottuk már, mit várhatunk az 1980-as évtől.

Milyen volt tulajdonképpen az 1979. év? Mik voltak azok az események, amelyeket a „szigorú” számokból nem lehet kiolvasni? Talán nem nagy dolgok ezek, de nekünk keményen kellett küzdeniük miatt. Mik voltak azok az események, melyeket minél előbb szeretnénk elfelejteni?

Az I. negyedévi 3 műszakos termelést, mikor ennek a 460 fős kollektívának a megértését, türelmét kértük.

A filtergyártásban nem indult a MULFI, nem volt elég kombinált rúdunk a Sopianae termeléséhez, megpróbáltuk menteni a menthetőt, legalább Fecskéből túlteljesíteni a programot, hogy utána teljes erővel multifilterest gyárthassunk.

Nehéz időszak volt a szolnoki rövid kocsiából előállított „kocsányvágattal” elfogadható cigarettát készíteni. Sokat bosszankodtunk a június — júliusi áramszünetek és levegő hiányok miatt. A jelenlegi létszám mellett alig hiszszük el, hogy augusztusban 300 fővel is kellett hoznunk a programot. Ezek voltak azok az események, problémák, melyeket az osztály irányítói megakadályozni nem tudtak. Azt már csak kevesen tudják, hányszor fenyegette megállás a termelést a késve beérkezett szén, celofán, alufólia, acetátfilterrúd.

Természetesen voltak olyan intézkedések, műszaki megoldások, melyek könnyebbé tették a munkát, javították a körülményeket. A szenes rúdgyártók műszaki felújítása, a filter raklapos szállítása, a kocsány debreceni feldolgozása, a csomagológépek garatjának átalakítása, az előkészítési nedvesítő berendezés felszerelése.

Jó érzéssel gondolunk vissza az utolsó hónapokra, mikor az előirt követelményeket sikerült minőségben és mennyiségben is elérni és néha-néha túlteljesíteni. Bizalmat és erőt adott az egyes üzemszervekben kialakult egészséges versenyszellem. Volt olyan üzemszervek, ahol a rekordot felállított műszak tiszt-

teletére (fogadására) vörös szőnyeget terítettek. November végén, december elején naponta születtek új csúcsok.

Milyen munkát végeztünk 1979-ben? Biztos van még javítani valónk, kinek-kinek a saját területén.

Engedjék meg, hogy ezen hiányosságok részletezése nélkül a Termelési Osztály vezetői nevében megköszönjem mindenkinek az éves munkáját.

A szakosok, Kellemes Ünnepeket és Boldog Újévet mellé kívánom mindenkinek, hogy karácsony és szilveszter között pihenjék ki magukat, hogy az 1980-as évet új erővel kezd-hessük. Kívánom még, hogy: — az előkészítések a jövőben jól szellőztethető helyen és jó vácuumkamrákkal dolgozhatassanak;

— a szerviznek minél kevesebb szer kelljen gépet átalakítani, és mindig legyen kanálkerékfala;

— a gyártásban — csomagolásban ismeretlen fogalom legyen a túlóra, létszámhiány és konveyor meghibásodás;

— a filtergyártás szénés és kombinált-rúdgyártó termében legyen olyan tiszta levegő, mint a Mecsekben és ne keletkezzen labirintus az elszállítatlan krepp-papírtól!

Gábor Józsefné

A vezetőtovábbképző tanfolyamon

Először: Előjáték.

Hol fogunk lakni? Milyen a fűtés? Milyen lesz az elhelyezés? Mj lesz a menü? — Ilyen és ezekhez hasonló kérdésekkel ostromoltuk kollégáimmal a tanfolyam szervezőjét november 20-án, amikor már rohamosan közeledett a kijelölt időpont. Majd a helyszínen meglátjátok — kaptuk a választ.

Sajnos kedves kolleganóm és én kíváncsi természetűek vagyunk, így ezt a választ nem tartottuk kielégítőnek. Ezért 26-án kimentünk a tervezett helyszínre, az Újpetrei Tsz üttörőtáborába. A látvány bizony nagyon lehangoló volt. A táborban faházak, köpadlólal és villanyhőszugárával, a nyitott zuhanyzó és a WC a házaktól 30—50 méterre, s az előadó terem szintén befűtetlen faház. A levegő hőmérséklete nappal —2 C°, éjjel —6 C°. Ékezés a helyi „étterem”-ben!

Elkeseredve jöttünk haza — a tanfolyam második foglalkozását el kell halasztani.

Ekkor jött a mentő ötlet! Telefon, helyszíni szemle — s végül 28-án a döntés —: Harkányban tartjuk a foglalkozást.

Második tétel: Előadások.

A foglalkozás anyaga négy témát foglalt magába: rendszermélelet, döntés-elmélet, a főnök — beosztott kapcsolat emberi viszonylati és végül a munkaköri leírás készítése, szükségessége. Az előadásokhoz

Az elmélet idomítása a gyakorlathoz

kapcsolódott az esetjáték. Az esetjáték az oktatásnak egy olyan módja, amely lehetővé teszi az előadások anyagának játékos, oldott formában való gyakorlati oktatását, s egyben az ott elsajátított anyag számonkérését is.

Az előadók az előadások anyagát önállóan állították össze, majd egy közös megbeszélésen összehangolták mondanivalójukat, kapcsolatot teremtettek az egyes témák között, logikus egységbe foglalták azokat.

Végül meghatároztuk az esetjátékkal elérhető célokat (amelyek tehát szorosan kapcsolódtak az előadásokhoz), amelyek: problémafelismerési, probléma-megoldási készség fejlesztése, döntés váratlan helyzetben, — illetve ennek a készségnek a fejlesztése és konkrét minősítésnek (véleményadás egy beosztottról) az elkészítése — voltak.

Az első napi előadások anyaga igen száraz, elméleti, „nehéz” volt, a hallgatóság mégis figyelt, tevékenyen részt vett az előadást követő vitában.

A második napi esetjáték hangulatát kellően megalapozta és kedvezően befolyásolta az előző este kialakult jó hangulat.

Az esetjátékot a hallgatók komolyan vették, a szó jó értelmében „játsoztak”, s az

adott történetet, a történet szereplőit igyekeztek a vállalathoz, s a saját egyéniségükhöz igazítani.

Az esetjáték után még egy előadást hallhattunk, a munkaköri leírások készítéséről, amely életszerűsége folytán igen nagy érdeklődést és vitát váltott ki.

Harmadik tétel: Utóhangok, avagy néhány résztvevő rövid véleménye.

— **Raktárvezető:** nagyon jól éreztem magam, s nagyon jónak tartom, hogy sok kollégával azóta megjavultak a munkakapcsolataim. Cseppet sem unatkoztam.

— **Filtergyártás művezetője:** számomra igen újszerű volt. A forma és a tartalom is más volt, mint az eddig megszokott.

— **Műszaki osztályvezető:** Jó volt. Ha „csak” ilyen lesz a többi is, akkor messze felülmulja a kezdéskor általában kialakított képet.

— **Fiatál közigazdász:** kellemes benyomásokkal jöttem haza, sok kollégát — akivel eddig csak közönséges viszonyban voltam — emberileg is megismertem. Az előadások színvonalát magasan tartom — ezt bizonyítja az, hogy a hallgatókat aktivizálni tudták, mindenkori tevékeny résztvevővé vált.

Palai Katalin

Hírek

— Szeptember—október hónapokra újítási versenyt hirdetett a Dohányipari Vállalatok Trösztje. Az újítási versenyben vállalatunk harmadik helyezést ért el, a győztes Egri Dohánygyár és a második helyezett, Debreceni Dohánygyár mögött. A versenykiírásnak megfelelően Futó Endréné újítási előadó 1500 Ft, Sefcovic József, az szb újítási felelőse pedig 500 Ft pénzjutalomban részesült.

— Személyi változás: Zilahy Lajosné, a számviteli osztály vezetője — saját kérésére — december 15-től a PMSC gazdasági vezetői munkakörébe nyert áthelyezést. Vállalatunk igazgatója a számviteli osztály vezetőjével, Kovács Józsefnek a közvetlen felügyeletét bízta meg.

— Félmillió db Sopianae cigarettát szállítottunk a Konsu-mex megrendelésére. Közkedvelt termékünk a jövőben a „Diplomata-bolt”-ban is forgalmazták, konvertibilis valutáért.

— A vállalatunknál szervezett véradáson 116 fő adott vért, „SOS” behívás alapján pedig ebben az évben 35 esetben siettek véradóink életet menteni. A véradómozgalom 20. évfordulója alkalmából tisztelettel köszöntjük: Kisfalvi Sándorné, Kiss Gyuláné, Csizmadia István, Gulyás Mária, Borács Erzsébet, Trischler József, König Nándor, Rozán Katalin, Hegedüs Jánosné tiszteres véradókat, és büszkéik vagyunk Vinter Vendel és Lorenz János munkatársainkra, akik már tizenötödik alkalommal adták a vért.

— November hónap folyamán három munkatársunk kapott jubileumi jutalmat. Mindhárom 25 éves munkaviszonyuk után részesültek jutalomban. Dö. römhbőz Károly és Illés János, a tmk-dolgozó, Nagy Józsefné II. pedig a csomagolás dolgozója. További jó munkát, jó egészséget kívánunk, s reméljük, hogy a következő jubileumi jutalmat is a vállalatnál veszik át.

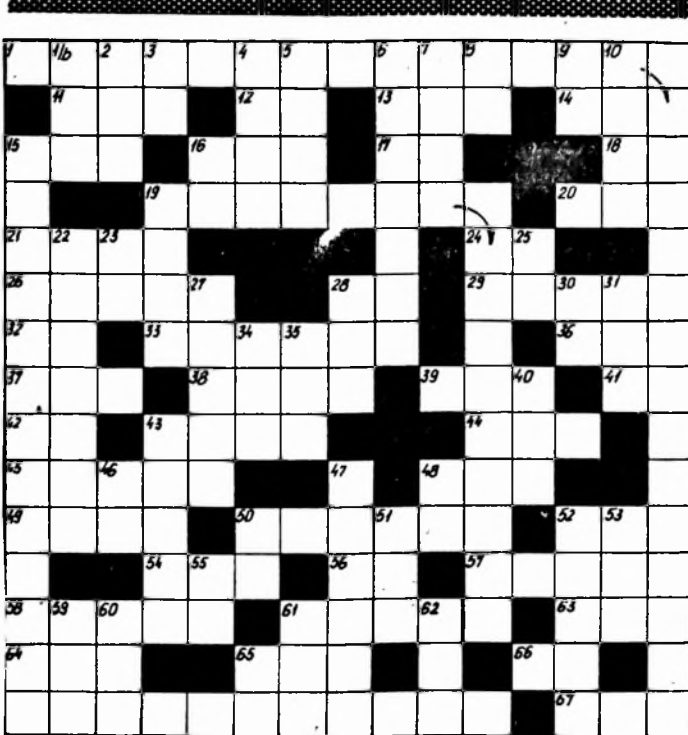
A 4/1974. (VIII. 1.) BM. sz. rendelet 61. §. (6. bek.)-ben elrendelték alapján, 1979. december 7-én tűzvédelmi megbízotti vizsgát tettek vállalatunk tűzvédelmi megbízottjai.

A vizsgabizottság előtt 28 fő tűzvédelmi megbízott számolt be megelőző tűzvédelmi ismeretekből. Tűzvédelmi megbízottjaink a tanfolyam ideje alatt aktívan, nagy érdeklődéssel vettek részt az oktatásokon, melynek eredménye a vizsgán realizálódott. A vizsgabizottság előtt tűzvédelmi megbízottaink alapos, jó felkészültségüket bizonyították.

— Egy levél a Déri-brigád-nak: Török Albert rokkantsági nyugdíjas vagyok, 1977 óta, köszönetemet tejezem ki a Pécsi Dohánygyár „Déri Miksa” brigádjának. Több alkalommal fordultam kéresemmel brigádtársaimhoz, rokkant gépkocsim, kisebb hibáinak javítására. Mindig készségesen fogadtak, és segítettek. Kiseb ajándékkal kedveskedtek. Ezért hálát és köszönetemet ezzel a levéllel szeretném kifejezni. Arra kérem a brigádot, ezután is látogasson meg, és ne feledkezzenek meg rólam. Brigádomnak további eredményes jó munkát, és jó egészséget kívánok!

— Ebben az évben, december 17-én tartotta utolsó ülését a szakszervezeti bizottság és a VSZT. Mint ahogy az év végén szokás, röviden számot adtak a tisztségviselők a végzett munkáról. A novemberi ülésen már értékeltük a szervezettséget, a csoportvagyont, valamint a vállalati jóléti alap felhasználását. A gazdasági vezető részletesen beszámolt ezekről a kérdésekről, valamint ismertette a jövő évi terveket. A most megtartott ülésen a szakszervezeti bizottság titkára megköszönte a bizottsági tagoknak, valamint a bizalmiakkal az egész évben végzett munkáját. Az erkölcsi elismerésen kívül szerény pénzjutalmat adott át, melyet a jutalmazottak nevében Laufer Péter szb elnök köszönt meg.

Keresztrejtvény

Vizs.: 1. Zelk Zoltán versének első sora (folyt.: a függ. 15., vizs.: 19., 33.) Zárt betűk: T, R, U, V, F, K, V, A, A, 11. Bp. gyárunk névbetűi. 12. Lantán vegyjele. 13. EAL. 14. Fohász. 15. Viziállat. 16. Nem ült le. 17. Megelegelt. 18. Sl. 19. Az idézet harmadik része (zárt b.: U, B, E, A.). 20. Görög betű. 21. Kitalált történet. 24. Kicsinyítő képző (ford.). 26. Leragad a szeme. 28. Nikkel vegyjele. 29. Férfinév. 32. Háziallat. 33. Az idézet befejező negyedik része. 36. Nem elő. 37. Azonos római számok. 38. Leír keverve. 39. IGN. 41. Szovjet repülő típus. 42. Hajlat. 43. Igenlő válasz. 44. Friss. 45. Régen ezzel arattak. 48. Ada.... Holland irónő. 49. Napszak. 50. Valamiről leké-sik. 52. Az elégnél több. 54. Nem ott. 56. Asszonynev képző. 57. Ilyen a Balaton vize télen. 58. Frissítő. 61. Női név. 63. Főzeléknövény. 64. Vizinövény. 65. Télen viseljük (ke-verve). 66. Morzejel. 67. Régi súlymérték.

Függőleges: 1/b. Női név. 2. ROL. 3. Diplomások neve előtt áll. 4. Női név, de burgonya fajta is. 5. Nem zajos. 6. A mélybe ugrik. 7. Gyer-mek. 8. Állat lakja. 9. Él. 10. Nemesít egynemű betűi. 15. Az idézet második verssora

(zárt betűk: A, G, K, L, A, V, S). 16. Kerti munkát végez. 19. Cérium, oxigén, hidrogén. 22. A könyv utolsó soraihoz ért. 23. SM. 25. Irányjelző. 27. Szín. 28. NIL. 30. Bánt, szomorúság. 31. A régi SZTK. 34. MIE. 35. Gazdasági növény. 40. Magyar helység-név. 43. Aromait. 46. ST. 47. Folyadék szállító edényen. 48. Kicsinyítő képző. 50. LET. 51. Szarvasfajta. 52. Uvöltó állat. 53. Egy angolul. 55. IT. 59. Rád keverve. 60. Az óra jelzi. 61. ALÉ. 65. Finn gk. jelzés.

Beküldendő: vizs.: 1., 19., 33., függ.: 15.

Beküldési határidő: 1980. január 20.

Beküldési cím: 7622 Pécs, Dohánygyár Szerkesztősége, Dohány u. 2—8.

A helyes megfejtést beküldők között könyvjutalmat sorolunk ki. Az előző számunkban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése: „Könnny valakit azért szeretni, mert megérdemli.” „Van, aki a szerénységére büszke.”

Könyvjutalmat nyertek: Jancsi Józsefné, Pécs, Szigeti út 4/A. 7624; Bán Erzsébet, Pécs, Erdei Ferenc u. 1. 7632; Fenyvesi Gyöngyi, Pécs, Gyöngy u. 10. 7631.

A nyereményeket postán küldjük el.

Fotósarok

Jazz

(Fotó: Nyárfás)

Üzem-orvosok tanácskoztak

December 4-én az ÉDOSZ üzemorvosi tanácsadást rendezett Budapesten, melyre a Pécsi Dohánygyár üzemorvosa is meghívást kapott. A fő téma az üzemi zajhatások vizsgálata volt. Dr. Pintér István, az Országos Munka és Üzemegészségügyi Intézet igazgatóhelyettese a zaj fizikai jellemzőivel, élettani hatásaival foglalkozott, ismertette a munkahelyi problémákat, valamint a kártalanítással kapcsolatos tudnivalókat is. Ezt egészítették ki a korreferálók — így dr. Marton Ilona is — a saját üzemi tapasztalataikkal. Üzenünkben az őszi hallásvizsgálaton 210 fő szűrését végeztük el. Ezen dolgozók adatait elemeztük. A megjelent dolgozónál általános orvosi vizsgálatot és az eü. könyv ellenőrzését is elvégeztük. Sajnos e téren a többszöri figyelmeztetés ellenére még sok hiányosságot tapasztaltunk. A vizsgálatra igénybe-vett idő a délutáni műszakkezdés előtt a legkevésbé terhelte a dolgozók pihenő, illetve munkaidőjét. Az üzemorvosi rendelésben végzett vizsgálat után 14 főt küldtünk további vizsgálatra halláscsök-nés miatt. Az idén már harmadszor vizsgáltak közül 23 főnél mutatkozott fokozatos, lassú hallásromlás.

A korábban végzett, ideges panaszok okát kutató tesztvizsgálatok adták az ötletet, hogy elemezzük ilyen vonatkozásban a táppénzes megbetegedéseket. Az idegialapra visszavezethető megbetegedésekkel az elmúlt 1 év alatt 80 fő összesen 2118 napig volt táppénzen, ami 26,5 nap/fő átlagot jelent. (Összehasonlításlal az 1978-as átlag: 24,3 nap/fő.) A magasabb zajszintű helyeken megfigyelhető az ilyen típusú megbetegedések nagyobbarányú előfordulása. Nem állítjuk, hogy valamennyi magas vérnyomásban, idegkimerülésben szenvedő csak a munkahelyi terhelés miatt volt beteg. Ismerve azonban a zajnak az idegrendszerre és ezen keresztül más szervekre gyakorolt hatását, a jelenségre fel kell figyelni.

— *Véleményed szerint tehát a fő gond, hogy nem jelentkeznek az ilyen jellegű igényekkel?*

— Igen, mert ritkán tapasztalom, hogy a vállalat kisebb közösségei, brigádjai ilyen igényt fordulnak a vállalati sportbizottsághoz.

— *A vállalat minden kollektívájára vonatkozik-e az érdektelenség a sport iránt?*

— Nem, mert vannak brigádok, akikről a többiek példát vehetnének. („Zrínyi”, „Déry Miksa”, „Szerviz” szoc. brigád.) Ezek a közösségek kezdeményező készségről, aktivitásukról, jó hozzáállásukról tettek tanúbizonyságot az elmúlt időszakban.

— *Mi a véleményed a szervezett sportéletéről?*

— Véleményem szerint a sportbizottság biztosította a dolgozók számára a lehetőséget, csak mint ahogy az alábbi tényekből is kiderül, a külső s belső tényezők nagymértékben befolyásolták az eredményt. Ebben az évben, mint az elmúlt évek folyamán is, kiírtuk a különböző sportágak (labdarúgás, asztalitenisz, sakk, lövészet) vállalati bajnokságán és hirdettünk túraprogramokat. Ezek közül volt, ami megvalósult, de olyan is akadt, amelyeknek lefolyása nem a célkitűzéseknek megfelelően alakult. A vállalati asztalitenisz-bajnokság győztesei képviselték a dohánygyárat az

Dr. Marton Ilona

Vállalati sportunk helyzete

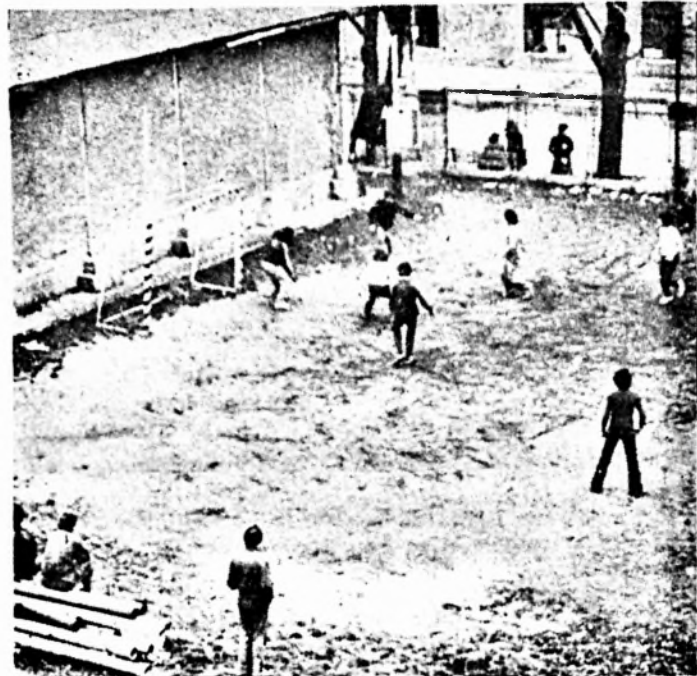
Hogy a mozgás, sportolás tekintetében hogyan állunk, milyen problémák vannak, erről kérdeztük meg Kovács Jánost, a Pécsi Dohánygyár KISZ sportfelelőjét.

— Ha csak a sporteredményeinket nézzük, akkor elégedettek lehetünk. Nagyon sok csapat. és egyéni versenyben értünk el kiváló eredményt és jó helyezést. Ha azonban résztvevők számát tekintjük, láthatjuk, hogy ez csak egy kis szűk csoportot érint és mindig ugyanazokra vonatkozik. A vállalaton belül a tömegsport-mozgalom gyengeségét tapasztalhatjuk.

— *Miben látod a vállalati tömegsportmozgalom elégtelenségét?*

— A létesítmények mindenkinek a rendelkezésére állnak, igaz, a technikai állapotunk nem kielégítő. Inkább a hozzáállással van probléma. A

ÉDOSZ-on belül, megyei ÉDOSZ-szakkajnokság a Dohánygyárban került megrendezésre. A szocialista brigádok lövészversenyét kivéülálló okok miatt nem tudtuk megrendezni. Nem a „Komarov” lövészklub hozzáállásán múlott ugyanis, hogy a városi MHSZ az utolsó pillanatban közölte, hogy nem áll rendelkezésre az igényelt löszermennyiség. Ez nem a mi hibánk. A vállalati labdarúgásra jellemző, hogy ebben az évben csak úgy tudtuk megrendezni a vállalati kupáért kiírt tornát, hogy 3 nem dohánygyári csapatot kellett meghívni ahhoz, hogy a versenyt lebonyolíthassuk. Így viszont ez már nem számít vállalati jellegű rendezvénynek. A túraprogramokkal kapcsolatban azt tudom elmondani, hogy a viszonylag nagy számú rendezvény ellenére a részvételi arány minimális volt.

többszázakos munkarend miatt 1976-ban bevezettük az ügyeleti rendszert kietlen sportesemények lebonyolítására. Ez lehetővé teszi a vállalat minden egyes dolgozója, üzemegysége, brigádja számára, hogy szerdánként a vállalat bármelyik sportlétesítményét használják. Ha ilyen igény felmerül, azt 3—4 nappal előre jelezni kell a vállalati sportbizottság felé.

— *Véleményed szerint tehát a fő gond, hogy nem jelentkeznek az ilyen jellegű igényekkel?*

— Igen, mert ritkán tapasztalom, hogy a vállalat kisebb közösségei, brigádjai ilyen igényt fordulnak a vállalati sportbizottsághoz.

— *A vállalat minden kollektívájára vonatkozik-e az érdektelenség a sport iránt?*

— Nem, mert vannak brigádok, akikről a többiek példát vehetnének. („Zrínyi”, „Déry Miksa”, „Szerviz” szoc. brigád.) Ezek a közösségek kezdeményező készségről, aktivitásukról, jó hozzáállásukról tettek tanúbizonyságot az elmúlt időszakban.

— *Mi a véleményed a szervezett sportéletéről?*

— Véleményem szerint a sportbizottság biztosította a dolgozók számára a lehetőséget, csak mint ahogy az alábbi tényekből is kiderül, a külső s belső tényezők nagymértékben befolyásolták az eredményt. Ebben az évben, mint az elmúlt évek folyamán is, kiírtuk a különböző sportágak (labdarúgás, asztalitenisz, sakk, lövészet) vállalati bajnokságán és hirdettünk túraprogramokat. Ezek közül volt, ami megvalósult, de olyan is akadt, amelyeknek lefolyása nem a célkitűzéseknek megfelelően alakult. A vállalati asztalitenisz-bajnokság győztesei képviselték a dohánygyárat az

— *Van-e még olyan tényező, amely a vállalati sportélet helyzetét rossz irányban befolyásolja?*

— Igen, ha megnézzük a brigádok vállalásait, nem találunk benne olyant, hogy a sportért, sportlétesítményeinkért végzett társadalmi munka. Pedig az ilyen jellegű vállalásnak a többi hasonló jellegűvel együtt a gazdasági munkák után egy másodlagos szerepet kellene betöltenie.

— *A sportéletben jelent-e hátrányt a többszázakos munkarend?*

— Igen, mert a szervezett rendezvényekre olykor nem tudunk teljes csapattal kiállni. Ezzel kapcsolatban lenne egy kérésünk a gazdasági vezetés felé: aki a vállalatnál a beosztásból eredő, reá hátruló munkát becsületesen, legjobb tudása szerint elvégzi és a közvetlen munkahelyi vezetője hozzájárul, az vehessen részt az esetleg munkaidő alatt lebonyolításra kerülő sporteseményeken, de az így kieső időt az előzetesen megállapított időben dolgozza le. Ennek megvalósításához olyan emberek kellene mindkét részről, akik átértik a sport jelentőségét, szükségességét.

Marton László

PÉCSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkesztli a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő: Várhelyi József
Kiadja a Baranya megyei
Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Braun Károly

Pécsi Szikra Nyomda
7630 Pécs, Engel János u. 8.
F. v.: Szendrői György